

Zaak T-17/93

Matra Hachette SA tegen Commissie van de Europese Gemeenschappen

„Mededinging — Ontheffingsbeschikking — Gemeenschappelijke onderneming”

Arrest van het Gerecht (Tweede kamer) van 15 juli 1994 ..... II - 598

Samenvatting van het arrest

1. *Mededinging — Administratieve procedure — Beginsel van hoor en wederhoor — Draagwijdte — Grenzen — Toegang van klagers tot dossier*
(EEG-Verdrag, art. 85 en 86; verordening nr. 17 van de Raad, art. 19)
2. *Mededinging — Administratieve procedure — Beschikking van Commissie, waarin zij vaststelt dat steun ten gunste van project waarvoor ontheffing krachtens artikel 85, lid 3, EEG-Verdrag noodzakelijk is, verenigbaar is met gemeenschappelijke markt — Gevolgen voor inspraakprocedure van artikel 19, lid 3, van verordening nr. 17*
(EEG-Verdrag, art. 85 e. v., 92 e. v.; verordening nr. 17 van de Raad, art. 19, lid 3)
3. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Verbod — Ontheffing — Werkingssfeer — Mededingingsversturende gedragingen die per se van ontheffing zijn uitgesloten — Geen*
(EEG-Verdrag, art. 85, lid 3)

4. *Mededinging — Mededingingsregelingen — Verbod — Ontheffing — Voorwaarden — Bewijslast — Rechterlijke toetsing — Grenzen*
(EEG-Verdrag, art. 85, lid 3)

1. Het beginsel van het volledig contradictoire karakter van de administratieve procedure voor de Commissie op het gebied van de toepassing van de mededingingsregels geldt slechts ten aanzien van ondernemingen die kunnen worden bestraft bij een beschikking van de Commissie waarin een inbreuk op de artikelen 85 of 86 van het Verdrag wordt vastgesteld. De rechten van derden, zoals die welke verankerd zijn in artikel 19 van verordening nr. 17, zijn daarentegen beperkt tot het recht om deel te nemen aan de administratieve procedure. Hieruit volgt, dat de Commissie over een zekere beoordelingsbevoegdheid beschikt om in haar beschikking rekening te houden met de door die derden gemaakte opmerkingen. In het bijzonder kunnen derden niet onder dezelfde voorwaarden als de vervolgte ondernemingen aanspraak maken op een recht van toegang tot de stukken die de Commissie onder zich heeft.
2. Wanneer in het kader van de instructie van een zelfde zaak de bepalingen inzake overheidssteun en de mededingingsregels moeten worden toegepast, heeft de Commissie het recht, zonder op haar eventuele ontheffingsbeschikking vooruit te lopen, zich uit te spreken over de verenigbaarheid van het steunvoornemen met artikel 92 van het Verdrag, wanneer zij met voldoende waarschijnlijkheid tot de overtuiging is gekomen, dat de voorgenomen operatie binnen de werkingssfeer van artikel 85, lid 3, van het Verdrag valt. Wanneer immers uiteindelijk de voor de operatie aanvankelijk voorgenomen ontheffing zou worden geweigerd, dan zou dat alleen tot gevolg hebben, dat de steun die was toegekend op basis van de beschikking uit hoofde van artikel 92 van het Verdrag, moet worden terugbetaald. Derhalve is door de beschikking inzake de overheidssteun de inspraakprocedure van artikel 19, lid 3, van verordening nr. 17 feitelijk of rechtens niet zinloos geworden of was de bevoegdheid van de Commissie om de gevraagde ontheffing te verlenen, niet gebonden.
3. Er kan in beginsel geen mededingingsversturende gedraging zijn waarvoor, hoe intens de gevolgen ervan ook op een bepaalde markt zijn, geen ontheffing kan worden verleend, mits aan alle in artikel 85, lid 3, EEG-Verdrag gestelde voorwaarden is voldaan en de gedraging naar behoren bij de Commissie is aangemeld.
4. Voor een individuele ontheffingsbeschikking voor een overeenkomst tussen ondernemingen is vereist, dat cumulatief wordt voldaan aan de vier voorwaarden van artikel 85, lid 3, van het Verdrag, zodat de ontheffing moet worden geweigerd wanneer aan een van die vier voorwaarden niet is voldaan. De aanmeldende

ondernemingen moeten de Commissie het bewijs verstrekken, dat aan de voorwaarden van artikel 85, lid 3, is voldaan. Wanneer ontheffing wordt verleend na inaanmerkingneming van ingewikkelde

economische feiten, is de rechterlijke toetsing van de juridische kwalificatie van de feiten beperkt tot de vraag, of er sprake is van een kennelijke beoordelingsfout van de Commissie.